

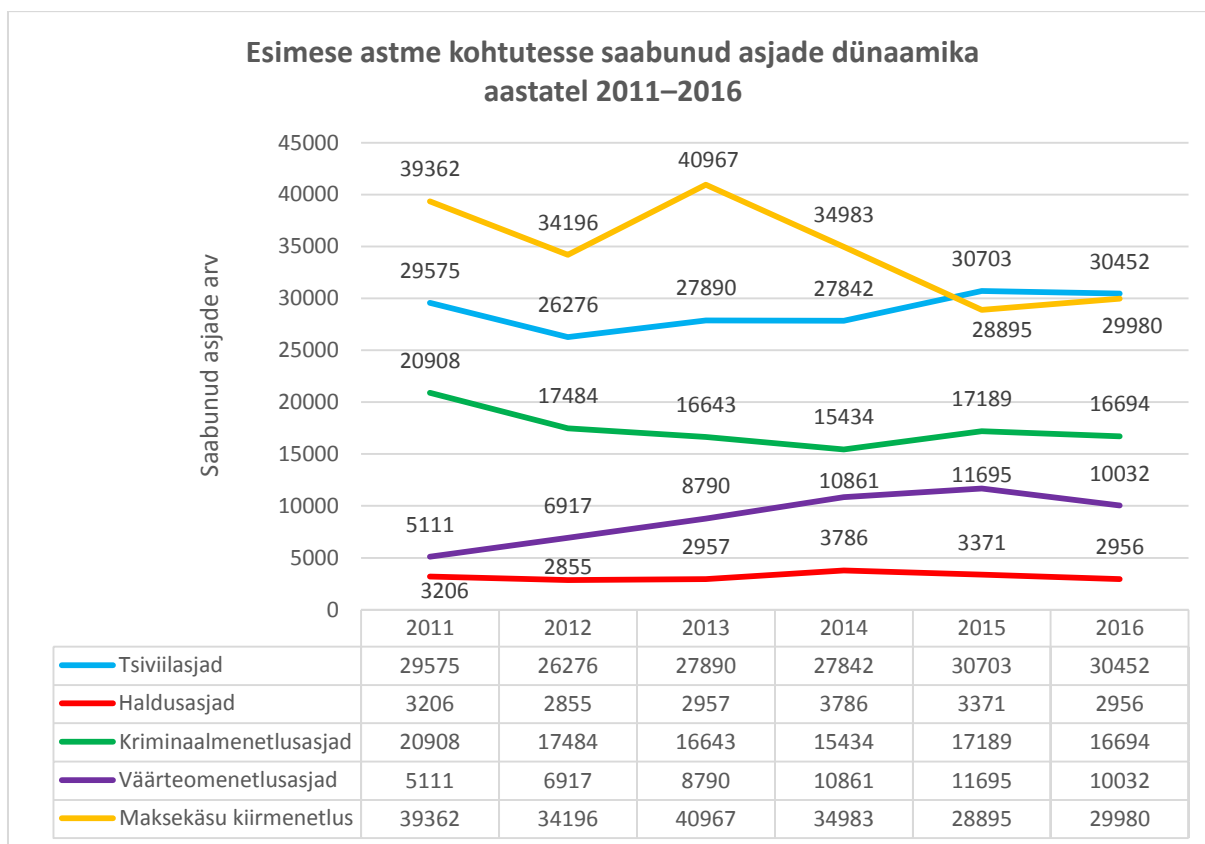
Kohtute 2016. aasta menetlusstatistika ülevaade

1. TSIVIIL- HALDUS- KRIMINAALMENETLUS- JA VÄÄRTEOMENETLUSASJAD

1.1. Esimese astme kohtud

2016. aastal saabus maakohutusse lahendamiseks kokku **30 452** tsiviilasja (0,8% vähem kui aastal 2015), **29 980** maksekäsu kiirmenetlusasja (3,8% rohkem kui aastal 2015), **16 694** kriminaalmenetlusasja¹ (2,9% vähem kui aastal 2015), sh **7628** kriminaalasja ning **10 032** väärteomenetlusasja (14,2% vähem kui aastal 2015). Halduskohtutesse esitati kokku **2956** kaebust (12,3% vähem kui aastal 2015).

Maakohtutes lahendati kokku **30 048** tsiviilasja, millest Harju Maakohtus 14 362, Pärnu Maakohtus 3824, Tartu Maakohtus 6629 ja Viru Maakohtus 5233 tsiviilasja. Maakohtutes lahendati kokku **16 635** kriminaalmenetlusasja. Kriminaalasju lahendati maakohututes kokku 7463, millest Harju Maakohtus 3081, Pärnu Maakohtus 1254, Tartu Maakohtus 1709 ja Viru Maakohtus 1419. Väärteomenetlusasju lahendati maakohututes kokku **10 628**, millest Harju Maakohtus 5351 asja, Pärnu Maakohtus 1875 asja, Tartu Maakohtus 1810 asja ja Viru Maakohtus 1592 asja. Halduskohtutes lahendati kokku **3123** haldusasja, millest Tallinna Halduskohtus 1865 asja ja Tartu Halduskohtus 1258 asja.

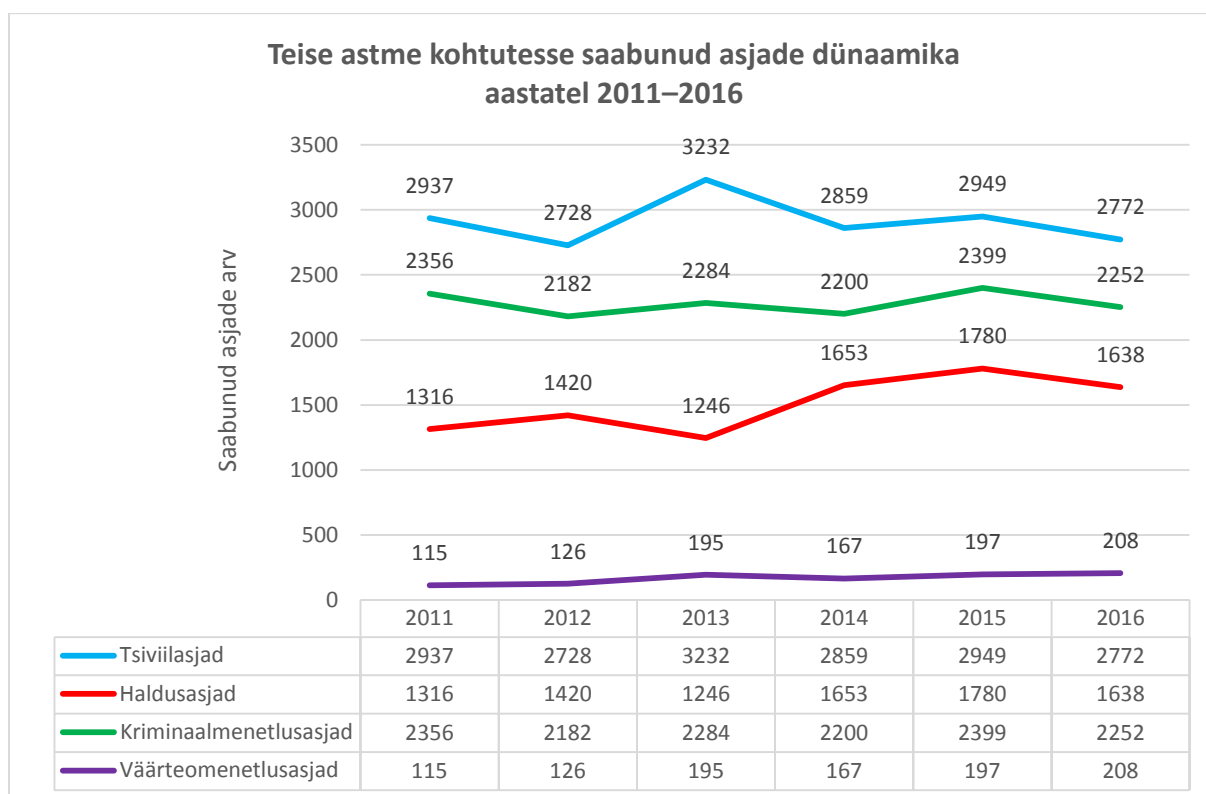
Joonis 1. Esimese astme kohtutesse saabunud asjade dünaamika aastatel 2011–2016. Andmete allikas: Justiitsministeerium.

¹ Kriminaalmenetlusasja mõiste hõlmab lisaks kriminaalasjadele ka näiteks täitmiskohtunike asju, eeluurimiskohtunike asju ning rahvusvahelise koostöö asju.

1.2. Teise astme kohtud

Ringkonnakohtutesse saabus 2016. aastal apellatsioon- ja määruskaebemenetluses kokku **2772** tsiviilasja (6,0% vähem kui aastal 2015), **1638** haldusasja (8,5% vähem kui aastal 2015), **2252** kriminaalmenetlusasja (6,1% vähem kui aastal 2015) ja **208** väärteomenetlusasja (5,6% rohkem kui aastal 2015).

2016. a jooksul lahendati ringkonnakohtutes tsiviilasju kokku **2896** (Tallinna Ringkonnakohtus 2025 ja Tartu Ringkonnakohtus 871), sh apellatsioonimenetluses 1348 tsiviilasja ning määruskaebemenetluses 1524 tsiviilasja. Kriminaalmenetlusasju lahendati kokku **2273** (Tallinna Ringkonnakohtus 1220 ja Tartu Ringkonnakohtus 1053), sh apellatsioonimenetluses 519 kriminaalasja ning määruskaebemenetluses 1533 asja ja **221** ringkonnakohtus alustatud väärteomenetlusasja. Haldusasju lahendati ringkonnakohtutes kokku **1731** (Tallinna Ringkonnakohtus 1000 ja Tartu Ringkonnakohtus 731 haldusasja), sh apellatsioonimenetluses 872 haldusasja ning määruskaebemenetluses 859 haldusasja.

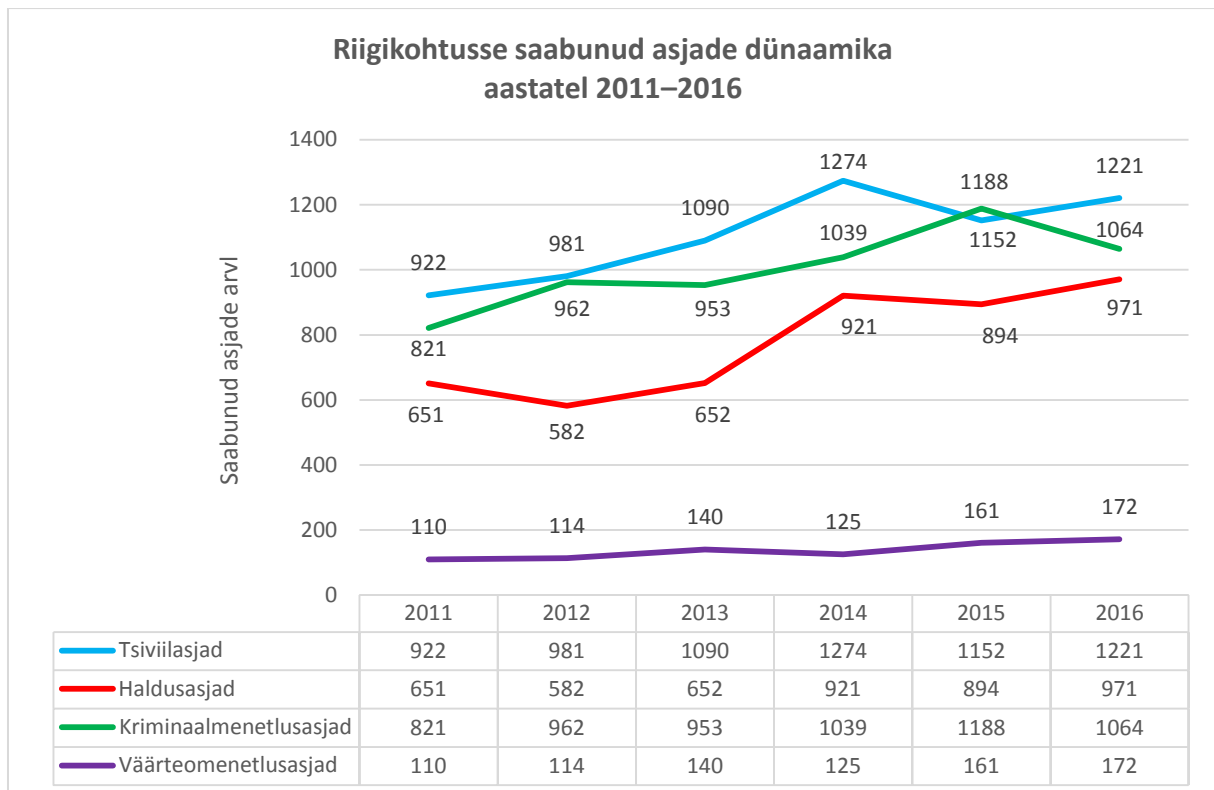

Joonis 2. Teise astme kohtutesse saabunud asjade dünaamika aastatel 2011–2016. Andmete allikas: Justiitsministeerium.

1.3. Riigikohus

Riigikohtusse saabus 2016. aastal **3428** menetlustaotlust: 1221 taotlust tsiviilasjades, 1236 kriminaal- ja väärteomenetlusasjades, 971 haldusasjades. Riigikohtul on seaduse järgi õigus otsustada, kas kohtusse esitatud menetlustaotlust madalama astme kohtulahendite seaduslikkuse tagamise, kohtupraktika ühtlustamise või menetlusõiguse edasiarendamise eesmärgil menetleda või mitte. 2839 taotlusest, mille kohta tehti menetluse võtmise või võtmata jätmise määrus, võeti 2016. aastal menetluse **432 taotlust, s.o 15%**.

2016. aastal lahendas Riigikohus kokku **371** kohtuasja. **Tsiviilkolleegium** lahendas 2016. aastal **172** kohtuasja, tühistades vaidlustatud lahendi 66% juhtudest (113), muutmata jäeti 33 lahendit, kohtulahendi põhjendusi muudeti 16 juhul. **Kriminaalkolleegiumis** lahendati **102** süüteoasja, neist 73 kuriteoasja ja 29 väärteoasja. Kuriteoasjades jäeti vaidlustatud kohtulahend muutmata 17 ja väärteoasjades 5 juhul. Madalama kohtuastme lahend tühistati kriminaalasjades 45 ja väärteoasjades 15 juhul, s.o kriminaalasjades 62% ja väärteoasjades 52% kohtulahenditest. Vaidlustatud kohtulahendi põhjendusi muudeti kaheksal korral. **Halduskolleegium** vaatas läbi **97** haldusasja. Haldusasjades tühistas kõrgeim kohus ligikaudu 66% (64) vaidlustatud madalama astme kohtute lahenditest. Kohtulahend jäeti muutmata 16 juhul ja põhjendusi muudeti 12 juhul.

Joonis 3. Riigikohtusse saabunud asjade dünaamika aastatel 2011–2016. Andmete allikas: Riigikohus.

2. PÕHISEADUSLIKKUSE JÄRELEVALVE ASJAD

Lisaks tsiviil-, haldus- ning süüteo menetlusasjadele vaatab Riigikohus läbi ka põhiseaduslikkuse järelevalve asju. Põhiseaduslikkuse järelevalve menetluses vaadati Riigikohtus 2016. aastal läbi 15 kohtuasja. Põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumis ja Riigikohtu üldkogus läbivaadatud asjades rahuldati taotlus või kaebus 7 juhul. Vaidlustatud õigusakti säte tunnistati põhiseadusvastaseks 7 kohtuasjas. Rahuldamata jäeti 5 kaebust või taotlust ja läbivaatamatult tagastati 3 kaebust.

		Kokku		Seadus	KOV akt	VVK otsus või toiming	Riigikogu või VP otsus	Muu
2016. a läbivaadatud PSJV asjad		15	100%	11	1	3		
Taotluse esitaja	Kohus	9	60%	8	1			
	Kohaliku omavalitsuse volikogu	2	13%	2				
	Muu isik	4	27%	1		3		
Tulemus	Taotluse rahuldamine või sätte põhiseadusvastasuse tunnistamine	7	47%	6	1			
	Taotlus rahuldamata jätmine; sätte põhiseadusvastasuse eitamine	5	33%	3		2		
	Taotluse tagastamine läbivaatamatult	3	20%	2		1		

Joonis 4. Kohtuasjade läbivaatamise tulemused põhiseaduslikkuse järelevalves 2016. aastal. Andmete allikas: Riigikohus.